

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ КОНКУРС ГРАФІЧНОГО МИСТЕЦТВА ім. ГЕОРГІЯ ЯКУТОВИЧА

У червні 2008 р. в Києві у залах Національної спілки художників України експонувалася IV Всеукраїнська виставка-конкурс, присвячена народному художникові, члену Академії мистецтв України, лауреату Державної премії України ім. Т. Г. Шевченка, професору Георгію Якутовичу.

Ця виставка-конкурс знаменувала новий етап у розвитку українського графічного мистецтва і, безумовно, посіла чільне місце серед визначних мистецьких акцій на сучасному щаблі формування мистецтва. Роботи, які були представлені в експозиції, викликали великий інтерес у киян та гостей міста.

Виставка засвідчила, що принципи графічного мистецтва з їх незмінним демократизмом, ясністю, мобільністю стали основою згуртування кращих мистецьких сил. Головною її метою було не просто показати досягнення графіки, а заохотити якомога більше художників, особливо творчої молоді, до процесу культурного ствердження традицій національного мистецтва.

Творчий доробок Георгія В'ячеславовича Якутовича став визначним надбанням української образотворчості. Георгій Якутович — першопроходець, художник, котрий ввів національне мистецтво в нове тисячоліття, утвердивши реальність життя як найкращий прояв краси світу.

Митець був багатогранною людиною, про що свідчить розмаїття його творчих пошуків. Свої ідеї він втілював через багатоплановість відображення різнопросторового і різночасового в композиції. Видатний художник у когорті майстрів, які визначили шлях розвитку української образотворчості, спираючись на традиції вітчизняного реалістичного мистецтва, творчо розвиваючи принципи сучасних йому течій, створив свою естетичну систему, в якій краса людини і природи втілені у різноманітних проявах образно-пластичного звучання.

Георгій В'ячеславович любив творчу молодь, був для неї і вчителем, і кумиром. Виставка-конкурс — гарний стимул для молодих талановитих митців до плідної роботи у різних видах графічного мистецтва, вона єднає художників різних генерацій.

За 8 років з часу заснування (2002) виставка-конкурс ім. Г. Якутовича вже має свою історію і бібліографію, своїх симпатиків і противників, вона знає періоди піднесення, а іноді зниження загального художнього рівня експонованих творів, моменти злетів і падінь.

Відповідно до поставленої мети були визначені умови конкурсу. Авторитетне професійне журі рекомендувало для участі у виставці-конкурсі представити роботи в чотирьох номінаціях — естамп, акварель, оригінальна графіка, книжкова графіка. Журі визначило переможців виставки-конкурсу в цих номінаціях:

Естамп:

- Диплом I ступеня — Смородін Артем
- Диплом II ступеня — Левицький Андрій
- Диплом III ступеня — Снісаренко В'ячеслав

Акварель:

- Диплом I ступеня — Грох Микола
- Диплом II ступеня — Тютюнников Іван
- Диплом III ступеня — Кірпенко Надія

Оригінальна графіка:

- Диплом I ступеня — Корчинський Василь
- Диплом II ступеня — Компанець Микола
- Диплом III ступеня — Плужник Геннадій

Книжкова графіка:

- Диплом III ступеня — Юрчишин Володимир.

Слід сказати про доцільність церемоній традиційного урочистого відкриття і закриття виставки, а також обговорення художниками і мистецькими критиками експонованих робіт, вручення призів і нагород переможцям.

Відвідувачі виставки мали можливість бачити твори, позначені високою художньою культурою, виразністю образної мови. Але разом з тим часом виникало почуття занепокоєння, внутрішньої невдоволеності. На жаль, не тішить стан книжкової ілюстрації. Життя

намічає цілу низку проблем у галузі книговидання, які потребують невідкладного вирішення. Книжкова експозиція показала (не вичерпно повно через обмежену кількість учасників) різноплановість індивідуальностей і художніх манер конкурсантів. Глядач мав змогу побачити досягнення і прорахунки у сфері книжкового мистецтва.

Серед проблем, які сьогодні існують у художників, що працюють у сфері книжкової графіки, треба назвати відсутність державних замовлень на ілюстрування художньої літератури, неможливість якісно надрукувати літографію або офорт великого розміру. Потрібно по-справжньому любити свою справу, щоб і надалі йти своїм нелегким шляхом у розвитку графічної культури, книжкової ілюстрації.

В експозиції виставки-конкурсу книжкова графіка представлена малою кількістю робіт молоді. Не можна не відзначити творчих пошуків зрілих майстрів — художників Василя Перевальського («За мотивами поезій І. Драча»), Віталія Мітченка (ілюстрації до твору Лесі Українки), Василя Лопати (серія портретів, позначених духовністю й великою технічною майстерністю).

Які характерні риси можна виділити, розглядаючи доробок українських художників-графіків? Це, перш за все, помітне тяжіння до філософських роздумів, до широкого узагальнення явищ життя, до більш глибокого образного їх розкриття. Відзначимо, що професійний рівень графічної культури за останні роки значно підвищився. Цей якісний і кількісний зростання простежується в різних регіонах України. Однак камерність, холоднувате споглядання може стати тією перепорою, котра стримує творчий розвиток молодих художників. А цю тенденцію, на жаль, можна спостерігати останнім часом.

Графічні роботи минулорічної експозиції нерідко створювали враження студійних, лабораторних пошуків. Часто заявляла про себе диспропорція між накопиченням певного професійного досвіду і його конкретним виявом. Зрозуміло, художник, який відчуває і розуміє складність нашого життя, намагається виявити своє особисте естетичне ставлення до навколишнього світу, не може не пам'ятати про високе суспільне призначення мистецтва, про свою відповідальність перед сучасним глядачем.

Найбільш повно відповідає цьому призначенню, на наш погляд, номінація оригінальної графіки — і за змістом, і за кількістю представлених робіт. У багатьох творах відчувається пошук глибокого образного вирішення. Досить різноманітною за тематикою та за технічним виконанням представлена на виставці також і акварель.

У творах Миколи Гроха колір сяє у вишуканих несподіваних поєднаннях, створюючи відчуття багатства природи. Темп роботи в акварелі вимагає надзвичайної точності, але й дає змогу втіленню одразу ж слідувати за відчуттям, що робить акварелі мистця хвилюючими і безпосередніми.

До складних технічних прийомів письма звертаються Надія Кірпенко, Михайло Пийтер, Іван Тютюнников.

Надію Кірпенко хвилюють в роботах проблеми передачі відчуття світла і світло-повітряного середовища. В акварелях автор досягла монументальності й особливої гостроти бачення.

У номінації «естамп» треба згадати вишукані твори Олексія Снісаренка, а також позначені цікавими пошуками нові роботи Андрія Левицького.

В роботах Олексія Снісаренка немає прозаїчності, оскільки на все зображуване проектується висока духовність художника. Естампи майстра лаконічні і точні в передачі гостроти форми, в живому розподілі мас, характерних для сьогодення і сучасності.

Андрій Левицький романтичний стосовно буденного, що приховує в собі звеличене, піднесене.

Вражає різноплановість обдаровання Віталія Мітенка — його творча думка постійно в пошуках. Бездоганний смак і майстерність дають змогу віднести роботи мистця до кращих творів українського графічного мистецтва.

Головне в творах Володимира Юрчишина — це те, як таємничо перевтілюються в образах ознаки духовної величі людини. Завдяки творчому обдарованню мистця ми, глядачі, стаємо свідками цих перетворень, торкаємося через них найвищих цінностей мистецтва.

Твори Богдана Сороки, майстра гравюри, представлені на виставці, відзначаються ретельним аналізом предмета, його форми, об'єму, розміщення у просторі. Кожний аркуш не просто «засвідчує» сюжет, а вловлює, фіксує внутрішній духовний стан, породжений цим сюжетом.

Роботи Василя Перевальського полонять своєю гармонією, ведуть у світ героїчних образів, породжують багатство відчуттів, завоюють погляд і думку.

Виставка засвідчила зростання професійної майстерності художників-графіків, бажання відобразити життя масштабно, не минаючи значних подій сучасності.

У розвитку сучасного мистецтва можна відзначити формування нових художніх центрів, де домінуючою формою вияву творчої

активності стала графіка (Харків, Одеса, Дніпропетровськ, Київ, Львів). Це засвідчує зміцнення позицій графічного мистецтва в культурному житті України.

IV Всеукраїнська виставка-конкурс показала, що змінюються смаки і погляди, простежується тяжіння до простоти, сердечності, і що особливо характерно, — до романтики, романтичних проявів душі і серця, поезії почуття і мрії, злиття далекого і близького, величного і іронічного, реального і фантастичного.

Ми можемо із зацікавленістю чекати подальшого розвитку нових тенденцій у графічному мистецтві, нових творчих зустрічей на майбутніх виставках-конкурсах ім. Г. Якутовича.

Для сучасного графічного мистецтва України, яке переживає процес трансформації пластичної мови і зміни естетичних орієнтирів, яке рухається до нових форм контакту з дійсністю, адекватно сучасному її переживанню і розумінню, важливими і актуальними є уроки напруженої у своєму розвитку творчості Г. Якутовича, його класичних здобутків — вершин мистецької практики художника.

Засновники виставки-конкурсу — Національна спілка художників України, Київське об'єднання художників графічного мистецтва — доклали чимало енергії і зусиль щодо її організації. Можливо, в подальшому можна буде зробити цей мистецький захід міжнародним.

Маємо надію, що наступна виставка-конкурс ім. Г. Якутовича, запланована на 2010 р., буде ширшою за тематичним обсягом, а її організатори продовжуватимуть розпочату справу і нададуть глядачам можливість радіти новим успіхам художників.